

ELLENŐRZŐ FELADATOK

DR. SZALAI ERZSÉBET

ÁLLAMHÁZTARTÁS

I. JELÖLJE MEG, HOGY AZ ALÁBBI ÁLLÍTÁSOK IGAZAK VAGY HAMISAK!

- 1.) A vállalkozások kizárólag adók, illetékek és támogatásokon keresztül kapcsolódnak az államháztartáshoz, illetve a központi és helyi költségvetéshez.
- 2.) Az Alaptörvény értelmében az Országgyűlés nem fogadhat el olyan központi költségvetésről szóló törvényt, amelynek eredményeképpen az államadósság meghaladná a teljes hazai össztermék felét, azonban ettől *különleges jogrend idején*, az azt kiváltó körülmények okozta következmények enyhítéséhez szükséges mértékben, vagy a nemzetgazdaság tartós és jelentős visszaesése esetén, a nemzetgazdasági egyensúly helyreállításához szükséges mértékben eltérés lehet.
- 3.) Az államháztartásnak három alrendszere különböztethető meg.
- 4.) A bevételi előirányzatok teljesítésének kötelezettsége, a kiadási előirányzatok felhasználásának jogosultsága azt jelenti, hogy az államháztartás alrendszerei a bevételi előirányzatokat kötelesek teljesíteni, de a kiadási előirányzatok nem járnak a felhasználás kötelezettségével.
- 5.) Az államháztartás önkormányzati alrendszerébe kizárólag a helyi önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat tartozik.
- 6.) A Kormány a központi költségvetésről szóló törvény tervezetét egyezteteti a Költségvetési Tanáccsal is.
- 7.) Az államháztartás mint fogalom az állam gazdálkodási rendszerének egésze is, amely az állam funkcióinak ellátását szolgálja, magában foglalva a közpénzeket és a közvagyon, az ezekkel való gazdálkodást, ezek jogi szabályozását.
- 8.) A költségvetés formailag meghatározott tevékenységek pénzügyi alapja, tartalmilag pedig a várható bevételek és kiadások terve (előirányzat), illetve mérlegszerűen összeállított, kötelező érvényű és jogszabályban rögzített.
- 9.) Az Alaptörvény szerint a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával az Országgyűlés felhatalmazza a Pénzügyminisztert az abban meghatározott bevételek beszedésére és kiadások teljesítésére.
- 10.) Közfeladatnak minősül a jogszabályban meghatározott állami vagy önkormányzati feladat, amely ellátása költségvetési szervek alapításával és működtetésével vagy az azok ellátásához szükséges pénzügyi fedezet biztosításával valósul meg.

ELLENŐRZŐ FELADATOK

DR. SZALAI ERZSÉBET

11.) Igaz az az állítás, hogy a történelmünk során volt csöbör adó, ököradó, kapu adó és füstadó is?

12.) A költségvetési bevételek és kiadások azok közgazdasági jellege szerint működési és felhalmozási bevételekre és kiadásokra, ezen belül kiemelt előirányzatokra oszthatók.

13.) Hiány esetén mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, a központi költségvetés végrehajtása során nem vehető fel olyan kölcsön, és nem vállalható olyan pénzügyi kötelezettség, amelynek következtében az államadósságnak a teljes hazai össztermékhez viszonyított aránya a megelőző évben fennállóhoz képest növekedne.

14.) A zárszámadásról szóló törvényben jóvá kell hagyni a költségvetési hiány finanszírozásának vagy a költségvetési többlet felhasználásának módját.

15.) A költségvetési szerv jogszabályban vagy az alapító okiratban meghatározott közfeladat ellátására létrejött jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet.

16.) Költségvetési támogatás annak nyújtható, aki megfelel a rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményeinek, a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló törvényben foglalt közzétételi kötelezettségének eleget tett, és átlátható szervezetnek minősül.

17.) Az államháztartás külső ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat az Állami Számvevőszék és a kormányzati ellenőrzési szerv (KEHI) látja el.

18.) A helyi önkormányzat a költségvetését az Országgyűlés költségvetési törvényben állapítja meg.

19.) Az államháztartás alrendszerei költségvetése végrehajtásának pénzügyi lebonyolításával és finanszírozásával összefüggő, központi kezelést igénylő feladatait a Magyar Államkincstár és az Államadósság Kezelő Központ Zártkörűen Működő Részvénytársaság látja el.

20.) Az ÁSZ az Országgyűlés pénzügyi és gazdasági ellenőrző szerve, ellenőrzéseit törvényességi, célszerűségi és eredményességi szempontok szerint végzi.

II. AZ ALÁBBIAKBÓL JELÖLJE MEG MELYIK (MELYEK) AZ IGAZ (IGAZAK)!

1.) Jelölje meg, hogy melyek az államháztartás alapelvei:

- a.) nyilvánosság elve
- b.) éves költségvetés alapján történő gazdálkodás
- c.) egységesség elve
- d.) valódiság elve

2.) Az alábbiakból jelölje meg a Költségvetési Tanács feladatait:

ELLENŐRZŐ FELADATOK

DR. SZALAI ERZSÉBET

- a.) véleményt nyilváníthat a központi költségvetésről szóló törvényjavaslatban foglaltak megalapozásához szükséges törvénymódosításokat tartalmazó törvényjavaslatokról
- b.) véleményt nyilváníthat a központi költségvetés tervezésével, végrehajtásával, a közpénzek egyéb módon történő felhasználásával kapcsolatos bármely kérdésről
- c.) véleményt nyilvánít a központi költségvetésről szóló törvény tervezetéről
- d.) félévente véleményt nyilvánít az Állami Számvevőszék munkájáról

3.) Jelölje meg, hogy az alábbiakból melyek a központi költségvetés főbb bevételi forrásai!

- a.) kezesség-visszatérülés
- b.) bírságbevételek
- c.) illetékek
- d.) uniós bevételek
- e.) kormány hitelek visszatérülése
- f.) adók

4.) Jelölje meg, hogy melyek az államháztartás alapelvei:

- a.) teljesség elve
- b.) a rendes és rendkívüli bevételek és kiadások elkülönítése,
- c.) az államháztartás alrendszere részére juttatott adományok, segélyek a juttatás céljának megfelelő felhasználása.
- d.) részletesség elve

5.) Az Alaptörvény szerint a Kormány a központi költségvetést hogyan köteles végrehajtani?

- a.) közpénzek eredményes kezelésével
- b.) átláthatóság biztosításával köteles végrehajtani
- c.) törvényesen
- d.) célszerűen

6.) Az államháztartás alrendszerei terhére támogatás nyújtható-e, ha igen hogyan nyújtható?

- a.) pályázati úton vagy pályázati rendszeren kívül
- b.) közigazgatási hatósági határozattal vagy hatósági szerződéssel
- c.) támogatói okirattal vagy támogatási szerződéssel
- d.) jogszabály vagy egyedi döntés alapján
- e.) támogatás nem nyújtható

7.) Az alábbiakból jelölje meg a központi költségvetés kiadásait!

- a.) alapok támogatása
- b.) felszámolásokkal kapcsolatos kiadások
- c.) szanálással kapcsolatos kiadások
- d.) magán- és egyéb jogi személyek kártérítése
- e.) védelmi felkészítés előirányzatai
- f.) nemzetközi elszámolások kiadásai

8.) Jelölje meg, hogy melyek az önkormányzatoknak nyújtható központi költségvetési támogatások

ELLENŐRZŐ FELADATOK

DR. SZALAI ERZSÉBET

- a.) működéséhez és ágazati feladatainak ellátásához nyújtandó támogatás
- b.) helyi önkormányzatok által ellátandó feladatokra adott támogatás
- c.) vis maior támogatás
- d.) kiegészítő támogatás

9.) Az alábbiakból melyekre terjed ki az ÁSZ ellenőrzése?

- a.) a központi költségvetés végrehajtásáról készített zárszámadásra
- b.) az állami adóhatóság és a helyi önkormányzatok adóztatási és egyéb bevételszerző tevékenységére
- c.) az MNB gazdálkodására, és arra is, hogy jogszabályoknak, az alapszabályának és a közgyűlése határozatának megfelelően működik-e

10.) Az alábbiakból melyek képezik az önkormányzat bevételeit?

- a.) átengedett központi adók
- b.) közbevételek
- c.) a központi költségvetési támogatások
- d.) más gazdálkodó szervtől átvett bevétel
- e.) saját bevételek

11.) Az alábbiakból kormányzati ellenőrzési szerv ellenőrzési jogköre mire terjed ki?

- a.) a kormánydöntések végrehajtásának ellenőrzésére
- b.) az európai uniós forrásból, illetve az állam nevében kötött nemzetközi szerződés alapján finanszírozott egyéb programból nyújtott támogatás felhasználásának ellenőrzésére
- c.) a Kormány irányítása alá tartozó fejezetbe sorolt központi kezelésű előirányzat, fejezeti kezelésű előirányzat, társadalombiztosítás pénzügyi alapjai előirányzata, elkülönített állami pénzalapok előirányzata felhasználásának, valamint a Kormány irányítása vagy felügyelete alá tartozó költségvetési szervek kormányzati ellenőrzésére
- d.) a gazdálkodó szervezeteknek, a közalapítványoknak, a köztestületeknek, az alapítványoknak, és az egyesületeknek nyújtott költségvetési támogatások és az államháztartás központi alrendszeréből nyújtott más támogatások felhasználásának ellenőrzésére
- e.) a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonba tartozó és állami tulajdonban álló, valamint az olyan gazdasági társaságok - ide nem értve a Magyar Nemzeti Bankot - ellenőrzésére, amelyekben az állam többségi befolyással rendelkezik
- f.) az állami kezesség vállalása és beváltása jogosságának ellenőrzésére

12.) A Kincstár ellenőrzési jogköre a helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, társulás, térségi fejlesztési tanács és az általuk irányított költségvetési szerv milyen vizsgálatára terjed ki?

- a.) számviteli szabályok szerinti könyvvizelési kötelezettségének,
- b.) adatszolgáltatási kötelezettsége szabályszerű teljesítésének,
- c.) éves költségvetési beszámolója megbízható, valós összképének

13.) Jelölje meg, hogy az alábbiakból melyek a települési önkormányzatok főbb bevételei!

- a.) helyi adók
- b.) átengedett adóként a gépjárműadóról szóló törvény alapján a belföldi gépjárművek után a települési önkormányzat által beszedett adó törvényben nevesített százaléka

ELLENŐRZŐ FELADATOK

DR. SZALAI ERZSÉBET

- c.) a gépjárműadóhoz kapcsolódó bírságból, pótlékból és végrehajtási költségből származó bevétel 100%-a
- d.) a települési önkormányzat jegyzője által jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírság 100%-a
- e.) a települési önkormányzat területén a közlekedési szabályszegések után a közterület-felügyelő által kiszabott közigazgatási bírság behajtott összegének 100%-a

Ellenőrző kérdések (VÁLASZAIT MONDJA HANGOSAN):

1. Melyek az államháztartás alapelvei?
2. Milyen lehet a költségvetési mérleg?
3. Igaz vagy hamis az az állítás, hogy költségvetési év megegyezik a naptári évvel?
4. Mi történik, ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el?
5. Hogyan történik költségvetési támogatás rendelkezésre bocsátása?
6. A vállalkozások elsősorban hogyan kapcsolódnak az államháztartáshoz, illetve a központi és helyi költségvetéshez?
7. Melyek a költségvetési Tanács feladatai?
8. Melyek a központi költségvetés főbb bevételi forrásai?
9. Milyen feladatot lát el Magyar Államkinestár és az Államadósság Kezelő Központ Zrt.?

FIGYELEM! VÁLTOZÁS:

a nemzetgazdasági miniszter HELYETT: pénzügyminiszter

HA MEGOLDOTTA A FELADATOKAT, AZ ALÁBBI HELYEKEN IS PONTOSÍTHATJA A VÁLASZAI HELYESSÉGÉT.

I. JELÖLJE MEG, HOGY AZ ALÁBBI ÁLLÍTÁSOK IGAZAK VAGY HAMISAK!

HELYES VÁLASZ   TANKÖNYV OLDALSZÁMA

1. Hamis	326.
2. Igaz	325.
3. Hamis	323.
4. Igaz	323.
5. Hamis	324.
6. Igaz	325.
7. Igaz	323.

ELLENŐRZŐ FELADATOK

DR. SZALAI ERZSÉBET

8. Hamis	324.
9. Hamis	325.
10. Igaz	324.
11. Igaz	327.
12. Igaz	328.
13. Igaz	328.
14. Igaz	329.
15. Hamis	329.
16. Igaz	328.
17. Hamis	332.
18. Hamis	330.
19. Igaz	336.
20. Igaz	333.

II. AZ ALÁBBIAKBÓL JELÖLJE MEG MELYIK (MELYEK) AZ IGAZ (IGAZAK)!

HELYES VÁLASZ   TANKÖNYV OLDALSZÁMA

1. a b c d	323.
2. a b c	326.
3. a b c d e f	327.
4. abcd	323.
5. abcd	328.
6. abcd	328.
7. a b c d e f	327.
8. abcd	330.
9. abc	334.
10. a b c d e	330.
11. a b c d e f	333.
12. abc	337.
13. a b c d e	331.